

WYSOKI PRZEDSTAWICIEL UNII
EUROPEJSKIEJ DO SPRAW
ZAGRANICZNYCH I POLITYKI
BEZPIECZEŃSTWA

Bruksela, dnia 6.2.2015 r.
JOIN(2015) 2 final

WSPÓLNY KOMUNIKAT DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**Elementy regionalnej strategii UE w odniesieniu do Syrii i Iraku oraz zagrożenia ze
strony Da'esh**

ELEMENTY REGIONALNEJ STRATEGII UE W ODNIESIENIU DO SYRII I IRAKU ORAZ ZAGROŻENIA ZE STRONY DA'ESH

Streszczenie

W dniu 20 października 2014 r. Rada do Spraw Zagranicznych wyraziła determinację UE, aby w sposób wszechstronny i skoordynowany stawić czoła kryzysom w Syrii i Iraku oraz zagrożeniu związanemu z Da'esh¹. W tym celu zwróciła się do Wysokiego Przedstawiciela Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa/Wiceprzewodniczącego Komisji o opracowanie szczegółowej regionalnej strategii UE.

Celem niniejszego wspólnego komunikatu jest przedstawienie działań, które UE i jej państwa członkowskie podejmą, aby pomóc w przywróceniu pokoju i bezpieczeństwa w Syrii i Iraku. Działania te oparte są na gruntownej analizie sytuacji w obu państwach i czynników przyczyniających się do obecnych kryzysów, które obejmują represyjne dyktatorskie rządy, konflikty zbrojne, skorumpowane rządy w sposób wykluczający pewne części społeczeństwa, naruszenia praw człowieka, podziały o podłożu religijnym, poczucie pozbawienia praw obywatelskich części społeczności sunnickiej, a także napięcia między regionalnymi mocarstwami mające negatywny wpływ na sprawy wewnętrzne w Syrii i Iraku.

Reakcja UE przedstawiona w niniejszym komunikacie opiera się na istniejących analizach i strategiach² oraz ma na celu:

- *zidentyfikowanie interesów UE i określenie wkładu UE w zakrojone na szeroką skalę działania międzynarodowe zmierzające do osiągnięcia trwałego pokoju i bezpieczeństwa w Syrii, Iraku i w całym regionie, a także zwalczanie zagrożenia ze strony Da'esh;*
- *osiągnięcie komplementarności między działaniami UE i państw członkowskich UE dzięki poczuciu współodpowiedzialności za strategię i określeniu wspólnych celów;*
- *zajęcie się wspólnymi elementami kryzysów w Iraku i Syrii (głównie spowodowanego przez te kryzysy zagrożenia terrorystycznego i poważnych konsekwencji humanitarnych), a także ich cechami szczególnymi;*
- *zachęcenie państw regionu do przyjęcia na siebie szczególnej odpowiedzialności za zakończenie kryzysów oraz stawienie czoła brutalnemu ekstremizmowi Da'esh i innych grup terrorystycznych, który w pierwszej kolejności zagraża właśnie tym państwom, a także zaoferowanie odpowiedniego wsparcia ze strony UE dla takich działań;*
- *uznanie nieodłącznych ograniczeń interwencji w zakresie bezpieczeństwa i zwalczania terroryzmu mimo możliwości podjęcia niezbędnych działań wojskowych w perspektywie krótkoterminowej. W związku z tym reakcja UE podkreśla potrzebę trwałego i kompleksowego zaangażowania mającego na celu wyeliminowanie dynamiki konfliktu dzięki zaangażowaniu dyplomatycznemu oraz długoterminowemu*

¹ Tak zwane Islamskie Państwo w Iraku i Lewancie, którego akronimem w języku arabskim jest Da'esh.

² Komunikat JOIN(2013)22 z dnia 24 czerwca 2013 r. „W kierunku kompleksowej strategii wobec kryzysu w Syrii”; „strategia UE na rzecz zwalczania terroryzmu i zjawiska zagranicznych bojowników” przyjęta przez Radę do Spraw Zagranicznych w dniu 20 października 2014 r., nr ref. 14451/14.

wspieraniu reform politycznych, rozwoju społeczno-gospodarczego i pojednania etniczno-religijnego.

Działania przedstawione w niniejszym wspólnym komunikacie wzmacniają się wzajemnie i w związku z tym zasadniczo należy je prowadzić równolegle. Szczegółową kolejność różnych zaproponowanych działań pod względem priorytetowości należy określać dynamicznie w trakcie realizacji strategii, ponieważ UE musi reagować na zmieniające się warunki lokalne i dążyć do komplementarności z działaniami społeczności międzynarodowej.

Aby osiągnąć swoje cele i zapewnić skuteczność swej reakcji, UE musi zapewnić zrównoważone i przewidywalne finansowanie współmierne do bezprecedensowego poziomu potrzeb w regionie. W związku z tym Komisja przedstawia wniosek dotyczący pakietu środków pomocy o wartości 1 mld EUR z budżetu UE na lata 2015–2016. Szczegóły tego wniosku przedstawiono w ocenie skutków finansowych załączonej do niniejszego komunikatu.

1 – KONTEKST

Konieczność określenia całościowych ram polityki UE w odniesieniu do Syrii i Iraku

Na Bliskim Wschodzie panuje obecnie głęboki kryzys. Konflikty w Syrii i Iraku stanowią zarówno odzwierciedlenie tego kryzysu, jak i czynnik go napędzający, biorąc pod uwagę możliwość zwiększenia destabilizacji państw sąsiadujących i całego regionu. Kryzysy te doprowadziły do katastrofy humanitarnej, którą dotkniętych zostało ponad 13,5 mln osób zmuszonych do opuszczenia swoich domów (3,8 mln syryjskich uchodźców w państwach sąsiadujących – UNHCR przewiduje, że do końca 2015 r. liczba ta wzrośnie do 4,3 mln – oraz 7,6 mln osób wewnętrznie przesiedlonych w samej Syrii), a ponad 17 mln osób potrzebuje pomocy humanitarnej (12,2 w Syrii i 5,2 w Iraku).

W następstwie trwającego ponad cztery lata brutalnego konfliktu w Syrii zadeklarowane przez Da'esh dążenie do funkcjonowania jako alternatywne, radykalne pod względem ideologicznym państwo okazało się atrakcyjne dla ekstremistów w regionie i poza jego granicami, w szczególności na obszarach Syrii i Iraku, w których nastąpił rozpad władzy państwowej i panuje poczucie marginalizacji politycznej i społeczno-gospodarczej.

Jako ważny podmiot w tym regionie UE ma obowiązek zapewnić skuteczne i spójne wykorzystanie swoich wpływów oraz licznych instrumentów w celu obrony życia ludzkiego, godności ludzkiej i praw człowieka, a także pomóc w zażegnaniu tych kryzysów przy ścisłej współpracy z partnerami regionalnymi i międzynarodowymi. W szczególności strategia UE będzie opierała się na „strategii UE na rzecz zwalczania terroryzmu i zjawiska zagranicznych bojowników” oraz wspólnym komunikacie „W kierunku kompleksowej strategii wobec kryzysu w Syrii” i je uzupełniała. Ponadto istnieją istotne powody zwiększenia zaangażowania UE w Syrii, Iraku i państwach sąsiadujących związane z interesem własnym. Obejmują one: naruszenie powszechnie uznawanych wartości i praw, które stanowią istotę europejskiej polityki zagranicznej; ryzyko rozpadu władzy publicznej i politycznego chaosu w przeciążonych liczbą uchodźców państwach, takich jak Liban i Jordania, potęgujące presję migracyjną wynikającą z wysiedleń i związanego z tym handlu ludźmi; kontrolę Da'esh nad terytoriami obejmującymi dwa państwa; ryzyko rozprzestrzenienia się odmiany terroryzmu stosowanego przez Da'esh na inne państwa i dalszej destabilizacji regionu; zagrożenie dla bezpieczeństwa UE ze strony obywateli UE (i innych), którzy dołączyli do grup terrorystycznych jako zagraniczni bojownicy terrorystyczni; koszt alternatywny utraty Syrii i Iraku jako partnerów w budowaniu trwałego pokoju na Bliskim Wschodzie, partnerów handlowych i dostawców energii; utratę dziedzictwa kulturowego.

Kontekst

Syria doświadczyła okresu stabilności pod represyjnym reżimem i koegzystencji grup różnych wyznań od momentu wojskowego zamachu stanu w 1966 r., w następstwie którego władzę objęła autorytarna partia Baas. Baszar al-Asad doszedł do władzy po śmierci swojego ojca w 2000 r., obiecując reformę polityczną i stopniową reformę gospodarczą, których realizacja była jednak niewystarczająca. Otwarcie gospodarki Syrii i wynikający z niego rozwój sektora prywatnego ujawniły znaczne nierówności społeczne. Konieczne reformy strukturalne, do których UE zachęcała Syrię, oferując jej perspektywę zawarcia układu o stowarzyszeniu³, nie zostały w pełni przeprowadzone. Liberalizacja krajowej gospodarki doprowadziła do wzrostu gospodarczego, z którego w dużym stopniu skorzystały elity związane z reżimem i aparat bezpieczeństwa, ale który nie przełożył się na trwałe i sprawiedliwy rozwój.

W 2011 r. pokojowe ruchy protestacyjne o aspiracjach demokratycznych, zainspirowane ruchami arabskiej wiosny w innych państwach oraz kierowane poczuciem frustracji wynikającej z dominującego porządku politycznego i gospodarczego niesprzyjającego włączeniu, zostały brutalnie stłumione przez reżim Assada. Pchnęło to część ludności Syrii do zbrojnego buntu. Brutalne stłumienie protestu i rebelii przez reżim Assada, łamanie praw człowieka na masową skalę oraz systematyczne blokowanie demokratycznych reform, a także brak wyraźnych perspektyw zakończenia trwającego konfliktu doprowadziły stopniowo do zwiększenia władzy grup ekstremistów kosztem umiarkowanej opozycji. Strony konfliktu otrzymały wsparcie od mocarstw zewnętrznych, co dodatkowo zaostrzyło sytuację. Dżabhat an-Nusra, oficjalny oddział Al-Kaidy w Syrii, a następnie Da'esh zwiększyły swoją atrakcyjność i możliwości. W 2014 r. Da'esh w szczególności rozszerzył swoją kontrolę na obszary bogate w ropę naftową i gaz położone we wschodniej Syrii, zachodnim Iraku i na obszarach przygranicznych wzdłuż granicy między Syrią i Turcją, o które wcześniej Da'esh prowadził spory z innymi ugrupowaniami zbrojnymi.

W **Iraku** po upadku reżimu Saddama Husajna w 2003 r. nastąpił okres niestabilności, zamieszek o podłożu religijnym i przemocy związanej z terroryzmem, w obliczu których społeczność międzynarodowa, w tym UE, podjęła intensywne wysiłki mające na celu wsparcie transformacji w Iraku. W 2012 r. EU podpisała umowę o partnerstwie i współpracy (UPiW) z Irakiem. Pomimo wprowadzenia demokratycznej konstytucji, zwiększenia produkcji ropy i poprawy stabilności makroekonomicznej, transformację w Iraku utrudniały nieustanne akty przemocy, niestabilność polityczna, autorytarne rządy, wykluczająca polityka rządu, duża skala korupcji oraz brak strukturalnych reform gospodarczych.

Te negatywne tendencje nasiliły się po wycofaniu oddziałów amerykańskich pod koniec 2011 r. W szczególności wielu sunnitów czuło się w coraz większym stopniu wykluczonych z porozumienia politycznego zawartego po 2003 r. ze względu na następujące czynniki: wykluczenie z podejmowania decyzji politycznych; zacofanie gospodarcze i społeczne obszarów sunnickich, prowadzące do niewystarczającego zapewnienia podstawowych usług; arbitralne stosowanie prawodawstwa dotyczącego delegalizacji partii Baas; wykluczenie z irackich sił bezpieczeństwa sztabu wojskowego z okresu Saddama Husseina; brutalne działania policji na obszarach sunnickich, w tym udokumentowane zabijanie obywateli

³ Układ o stowarzyszeniu negocjowano w latach 1997–2004, a poprawiono w 2008 r., ale nigdy go nie podpisano.

sunnickich; słabe ramy prawne dotyczące praw człowieka; rozpowszechniona korupcja i nepotyzm. Jednocześnie społeczność szyicka nabierała pewności siebie w nowym porządku po latach dominacji i ucisku sunnitów, a rząd zdominowany przez szyitów nigdy nie zdobył pełnego poparcia w całym państwie. Terrorystyczne ataki sunnitów na społeczność szyitów przyczyniły się do pogłębienia podziałów religijnych. Od 2013 r. część społeczności sunnickiej zbuntowała się przeciwko rządowi federalnemu, otwierając drogę do ponownego pojawienia się grup terrorystycznych inspirowanych przez Al-Kaidę, w szczególności Da'esh i grup odwołujących się do partii Baas, które w czerwcu 2014 r. przejęły duże obszary w zachodnim i północnym Iraku.

Da'esh posłużył się więc niezadowolaniem części społeczności sunnickiej zarówno w Syrii, jak i w Iraku, i wykorzystał je do osiągnięcia swoich celów.

Zagrożenie ze strony Da'esh w Syrii, Iraku i państwach sąsiadujących

Da'esh i inne grupy terrorystyczne stanowią nowego rodzaju zagrożenie dla Syrii, Iraku, całego regionu i społeczności międzynarodowej jako całości.

- Da'esh jest zjawiskiem transgranicznym obejmującym dwa suwerenne państwa, przy czym ujawnia zamiar funkcjonowania jako państwo (kontrola terytorium, organizacja przychodów finansujących budżet centralny, nakładanie podatków, świadczenie podstawowych usług itd.). Jego wyraźnie widocznym działaniem terrorystycznym i przestępczym w Syrii i Iraku towarzyszą działania wojskowe przypominające rewoltę. Ugrupowanie to otrzymało zapewnienia lojalności i wsparcia od organizacji o podobnych poglądach w kilku państwach arabskich, afrykańskich i azjatyckich.
- Da'esh w cyniczny sposób wykorzystuje wizerunki złotego wieku islamskiej historii politycznej. Kalifat jest przedstawiany jako ucieleśnienie dążenia do jedności politycznej i kulturowej. Organizacja ta wyraziła ambicje rozszerzenia swojego terytorium na państwa sąsiadujące, takie jak Liban, Jordania i państwa Zatoki Perskiej. Jej ambicje terytorialne, potencjał, formy współpracy zewnętrznej i tworzenia sieci kontaktów dzięki zaawansowanemu wykorzystaniu mediów społecznościowych mają bezprecedensowy charakter. Działania te okazały się atrakcyjne dla innych grup w regionie, w Afryce Północnej, Afryce Subsaharyjskiej i w Azji. Niektóre z nich wyraziły lojalność wobec Da'esh. Ogłoszenie o utworzeniu tak zwanego Kalifatu, a następnie podjęcie międzynarodowego działania wojskowego mającego na celu przeciwdziałanie zagrożeniu terrorystycznemu, spowodowało znaczny napływ zagranicznych bojowników terrorystycznych przyłączających się do grup w Syrii i Iraku.
- Da'esh, w ramach przemyślanej taktyki mającej na celu wzmocnienie jego władzy na obszarach, na których władza państwowa upadła, dopuszcza się rażącego łamania praw człowieka kwalifikującego się jako zbrodnie przeciwko ludzkości i zbrodnie wojenne, obejmującego masowe mordy ludności cywilnej, niewolnictwo, tortury, arbitralne egzekucje oraz powszechną przemoc seksualną i przemoc na tle płciowym, skierowanego przeciwko mniejszościom etnicznym i religijnym, a także członkom społeczności sunnitów postrzeganym jako zagrożenie. Doprowadziło to już do wysiedleń znacznej liczby ludności w regionie, wywołało poważną traumę u osób wysiedlonych, w szczególności kobiet i dzieci, spowodowało napływ uchodźców do państw sąsiadujących, a także zwiększoną presję migracyjną w odniesieniu do UE.
- Da'esh zachęca do nielegalnych wykopalisk obiektów archeologicznych i obiektów kultury oraz wykorzystuje obiekty dziedzictwa ludzkości, w tym obiekty światowego dziedzictwa, do celów wojskowych, co prowadzi do ich stopniowego niszczenia.

- Da'esh obecnie staje się samofinansującą się organizacją terrorystyczną dzięki dochodom pochodzącym ze źródeł takich jak nielegalna sprzedaż ropy i innych towarów, nakładanie podatków, handel ludźmi, nielegalny handel dobrami kultury, uprowadzenia dla okupu i grabieże (w tym napady na banki), co uniezależnia ją od dotacji ze strony regionalnych sponsorów.

Problem kurdyjski

Nasilenie przemocy zachęciło społeczność kurdyjskie do wzmocnienia samorządności lub do dążenia do niepodległości z towarzyszącymi temu konsekwencjami dla integralności i ewentualnej długotrwałej stabilności w obu państwach.

W Iraku różnice między regionem Kurdystanu i rządem federalnym, które nie zostały rozwiązane przez szereg lat, takie jak przyjęcie stałego mechanizmu podziału dochodów (ustawa dotycząca węglowodorów) i status spornych terytoriów, dodatkowo obciążają rząd iracki, który, oprócz prowadzonych przezeń działań mających na celu pokonanie Da'esh, i tak ma mnóstwo problemów wymagających rozwiązania.

Kurdowie w Syrii zostali zmuszeni przez reżim Syrii do nieangażowania się w powstanie syryjskie od początku 2011 r. w zamian za faktyczną autonomię w regionach północnowschodniej Syrii zamieszkałych głównie przez Kurdów. Od momentu powstania Da'esh syryjscy Kurdowie, wraz z Kurdami z państw sąsiadujących, walczyli na pierwszej linii frontu z Da'esh. Najpierw bronili zamieszkałych głównie przez Kurdów obszarów w Syrii (2013 r.) i Iraku (Mount Sinjar w 2014 r.) oraz dostępu z Syrii do reszty kurdyjskiej części Iraku. Następnie bronili oblężonego miasta Kobani i innych, zamieszkałych głównie przez Kurdów regionów, które ogłosiły się „autonomicznymi kantonami”.

Wszelkiemu wsparciu zbrojnego oporu Kurdów ze strony UE wobec Da'esh musi towarzyszyć zdecydowane zapewnienie państw tego regionu o stałym poszanowaniu przez UE ich integralności terytorialnej.

Ryzyko rozprzestrzenienia się na państwa sąsiadujące

Liban

Konflikt w Syrii i duża liczba zarejestrowanych i niezarejestrowanych uchodźców w Libanie (około 1,2 mln w styczniu 2015 r., stanowiąca więcej niż 25 % libańskiej populacji) powoduje nasilenie istniejących napięć w libańskim społeczeństwie, instytucjach i społecznościach, a także stanowi obciążenie ze względu na niewystarczające zasoby naturalne. Chociaż libański rząd opowiadał się za tzw. polityką nieangażowania się w konflikt w Syrii na podstawie deklaracji z Baabdy z czerwca 2012 r., Hezbollah i sunnickie grupy terrorystyczne stopniowo zwiększały swój bezpośredni udział w konflikcie. Starcia między siłami bezpieczeństwa Libanu i syryjskimi ugrupowaniami zbrojnymi w Arsalu i jego okolicach we wschodniej części doliny Bekaa w sierpniu 2014 r. oraz ponowne starcia w Trypolisie uwydatniły zagrożenie, w szczególności dla północnego Libanu.

Jordania

Ludność Jordanii jest dużo bardziej jednorodna niż w przypadku Libanu, przynajmniej jeżeli chodzi o przynależność wyznaniową. Jednak obecność ponad 600 000 syryjskich uchodźców stanowi znacznie obciążenie w odniesieniu do świadczenia usług i ograniczonych zasobów, w szczególności wody. Podobnie jak w przypadku Libanu konieczne jest rozwiązanie problemu dostępu do możliwości kształcenia i zatrudnienia, który w przyszłości może stanowić zagrożenie.

Turcja

Na terytorium Turcji znajduje się obecnie największa grupa uchodźców z Syrii, czyli ponad 1,65 mln osób (dane rządowe). Udzieliła ona również znacznej pomocy humanitarnej (wynoszącej według szacunków rządu ponad 4 mld USD od 2011 r.). Turcja wzywa do zwiększenia pomocy międzynarodowej, aby poradzić sobie z konsekwencjami kryzysu.

2 – CELE

Ogólne cele niniejszej strategii polegają na zwalczaniu zagrożenia, jakie stwarza Da'esh i inne grupy terrorystyczne dla stabilności w skali regionalnej i międzynarodowej, oraz na jednoczesnym stworzeniu warunków dla politycznej transformacji w Syrii sprzyjającej włączeniu i trwałej stabilności w Syrii i Iraku, a także w państwach przyjmujących uchodźców w regionie, a zarazem na złagodzeniu cierpień ludzkich spowodowanych trwającą przemocą i wysiedleniami.

Strategia przewiduje połączenie zaangażowania dyplomatycznego na szczeblu politycznym i oficjalnym, działań w zakresie komunikacji i środków praktycznego wsparcia. Aby osiągnąć swoje cele i zapewnić skuteczność swej reakcji UE musi zapewnić zrównoważone i przewidywalne finansowanie współmierne do bezprecedensowego poziomu potrzeb w regionie. Z powyższych względów Komisja wnosi o pakiet środków pomocy wynoszący 1 mld EUR z budżetu UE na lata 2015–2016. Szczegóły tego wniosku określono w ocenie skutków finansowych załączonej do niniejszego komunikatu.

Aby strategia UE odniosła sukces, istotnym wymogiem jest osiągnięcie synergii i komplementarności między działaniami UE i państw członkowskich UE zarówno na poziomie politycznym, jak i operacyjnym. Na poziomie politycznym strategia ta powinna zapewnić ramy służące lepszemu dostosowaniu działań dyplomatycznych UE i państw członkowskich. W szczególności na poziomie operacyjnym strategia powinna zapewnić ogólne ramy służące zwiększeniu finansowania, a także koordynacji działań darczyńców i wspólnego programowania (w tym za pośrednictwem regionalnego funduszu powierniczego UE w odpowiedzi na kryzys w Syrii, tzn. „funduszu Madad”). Państwa członkowskie wzywa się do dalszej mobilizacji pomocy na poziomie dwustronnym, aby ich zbiorowa reakcja dorównała co najmniej poziomem wysiłkom podejmowanym w ramach budżetu UE.

Słabszym grupom społecznym nadal udzielana będzie pomoc humanitarna w oparciu o potrzeby i w pełnym poszanowaniu międzynarodowo uznanych zasad humanitaryzmu, neutralności, bezstronności i niezależności dotyczących udzielania pomocy humanitarnej.

2.1 CELE WSPÓLNE DLA SYRII, IRAKU I INNYCH DOTKNIĘTYCH KRYZYSEM PAŃSTW

2.1.1 Promowanie regionalnego zaangażowania na rzecz wspierania bezpieczeństwa i trwałego pokoju

Kontynuacja dyplomatycznych działań UE na wysokim szczeblu w regionie ma decydujące znaczenie dla przyczynienia się do niezbędnych zmian. Państwa regionu, zwłaszcza państwa Zatoki Perskiej, Egipt, Turcja i Iran, na które ta sytuacja rzutuje bezpośrednio pod wieloma względami, zajmują dogodniejszą pozycję, zdaniem opinii publicznej na Bliskim Wschodzie, aby przyczynić się do walki z Da'esh niż państwa szerokiej społeczności międzynarodowej. Leży to również w ich interesie, ponieważ rozszerzenie się kryzysów w Syrii i Iraku zagraża w pierwszej kolejności właśnie im. Ponadto rywalizacja między głównymi podmiotami regionalnymi powoduje eskalację przemocy i napięć na tle religijnym w Syrii, Iraku i w innych państwach dotkniętych kryzysem, co bardzo sprzyja Da'esh. Z tych wszystkich względów UE musi aktywnie zachęcać regionalne podmioty do wzięcia na siebie szczególnej odpowiedzialności za przeciwdziałanie zagrożeniu ze strony Da'esh oraz za wspieranie

pokoju w regionie i skoncentrowanie się na obszarach, w których ich interesy są zbieżne. UE musi również zachęcać i wzmacniać umiarkowane ugrupowania w regionie oraz promować wizję alternatywną do proponowanej przez grupy terrorystyczne.

Sposoby zaangażowania UE:

Ukierunkowana współpraca polityczna i dyplomatyczna z państwami regionu w ramach stosunków dwustronnych i wielostronnych za pośrednictwem Ligi Państw Arabskich, Rady Współpracy Państw Zatoki oraz Organizacji Współpracy Islamskiej, a także z innymi wspierającymi państwami i organizacjami. Oprócz wyraźnego potępienia Da'esh współpraca ta powinna uwzględniać dialog dotyczący różnorodności kulturowej, religii i ideologii mający na celu przeciwdziałanie brutalnemu ekstremizmowi, wsparcie dyplomacji naukowej i innych form kontaktów międzyludzkich oraz wysiłki zmierzające do wyjaśniania w UE błędnych interpretacji wydarzeń w tym regionie.

2.1.2 Izolacja i rozbięcie Da'esh jako siły militarnej i organizacji terrorystycznej oraz przeciwdziałanie jego wpływowi ideologicznemu

o Wspieranie i wzmacnianie sił walczących z Da'esh

Reakcja wojskowa globalnej koalicji na rzecz zwalczania Da'esh⁴ przewiduje naloty przeciwko siłom Da'esh, a także dostawy śmiertelnościowego i nieśmiertelnościowego sprzętu wojskowego, szkolenia oraz wsparcie wywiadu na potrzeby irackich sił bezpieczeństwa, Peszmergów oraz, na ile jest to możliwe, na potrzeby umiarkowanej opozycji w Syrii. Rada nie przyjęła żadnej decyzji dotyczącej zaangażowania UE w operacje wojskowe w tym celu. UE nie zostało także powierzone zadanie koordynowania lub funkcjonowania jako platforma koordynacyjna w odniesieniu do informacji dotyczących dostaw broni i pomocy wojskowej innego rodzaju, chociaż mogą powstać takie plany. Ponadto UE musi zapewnić odpowiednią elastyczność swoich kierunków działania i możliwość dostosowania ich do rozwijanych operacji wojskowych.

o Powstrzymanie napływu zagranicznych bojowników terrorystycznych, finansowania i broni dla Da'esh

Zgodnie ze „strategią UE na rzecz zwalczania terroryzmu i zjawiska zagranicznych bojowników”, która stanowi element kompleksowej strategii regionalnej, UE zwiększy wysiłki mające na celu izolację Da'esh oraz powstrzymanie dopływu środków niezbędnych dla jego funkcjonowania zgodnie z odpowiednią rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ i w pełnym poszanowaniu międzynarodowych standardów w zakresie praw człowieka. W tym celu konieczny jest otwarty i wzmocniony dialog z Turcją i państwami Zatoki Perskiej we współpracy z innymi partnerami (w tym Stanami Zjednoczonymi). Taki dialog wiązałby się z praktycznym wsparciem w zakresie budowania potencjału mającym na celu zapewnienie, by państwa tego regionu były w stanie skutecznie radzić sobie z zagrożeniem związanym z zagranicznymi bojownikami, a także by sankcje i inne środki przeciwko Da'esh były stosowane w sposób skuteczny poprzez nasilenie kontroli granicznych. Cel powiązany ze stosowaniem tych środków polega na odnajdowaniu osób zamieszanych w zbrodnie przeciwko ludzkości i zbrodnie wojenne, rozwiązaniu problemu korupcji i przemytu sprzyjających Da'esh oraz podjęciu działań prawnych wobec osób zaangażowanych w takie przestępstwa. Ponadto konieczna

⁴ Globalna koalicja powstała we wrześniu 2014 r. i ma poparcie ponad 60 państw, w tym głównych państw w regionie. UE wspiera działania tej koalicji, w tym działania wojskowe, zgodnie z prawem międzynarodowym.

będzie zwiększona kontrola przepływów finansowych przez instytucje finansowe, a także tradycyjne sieci finansowe.

UE będzie również usiłowała zapobiegać brutalnemu ekstremizmowi w państwach tego regionu, stosując programy łagodzenia radykalnych postaw i zapobieganie radykalizacji. W pierwszej kolejności zapewnić należy wsparcie UE w zakresie budowania potencjału w dziedzinie zwalczania terroryzmu i napływu zagranicznych bojowników, uwzględniając możliwości krajów partnerskich pod względem spełnienia kryteriów w odniesieniu do praw człowieka oraz swobód obywatelskich i politycznych. Kluczowy obszar reformy, którą UE powinna wspierać, to reforma przepisów prawa dotyczących zwalczania terroryzmu w państwach tego regionu.

W celu zapewnienia wiarygodności wysiłków mających na celu zwalczanie terrorystów konieczne jest dokonanie rozróżnienia między Da'esh i innymi organizacjami terrorystycznymi z jednej strony, a grupami opowiadającymi się za formami politycznego islamu niestosującymi przemocy z drugiej. Celem dyplomacji UE musi być ostrzeżenie przed ryzykiem związanym z faktem, że zwalczanie takich grup może doprowadzić do ich radykalizacji. Istotne jest, aby środki egzekwowania prawa krajów partnerskich były konieczne i proporcjonalne oraz nie obniżały minimalnych standardów ochrony praw człowieka.

Sposoby zaangażowania UE: Zaangażowanie UE w tej dziedzinie będzie polegać na działaniach państw członkowskich i UE w oparciu o ocenę ich wykonalności i zmieniających się priorytetów. Powinny one obejmować: współdziałanie na szczeblu politycznym i eksperckim z odpowiednimi instytucjami państw w tym regionie, udział państw członkowskich UE oraz Instrument na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju, Europejski Instrument Sąsiedztwa i, w stosownych przypadkach, finansowanie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Działania UE należy realizować zgodnie z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej.

Zagraniczni bojownicy

- Działania mające na celu powstrzymanie napływu zagranicznych bojowników do Syrii/Iraku oraz radzenie sobie z powracającymi zagranicznymi bojownikami (szczegółowo określone zostaną na początku 2015 r. zgodnie z celami przedstawionymi w „strategii UE na rzecz zwalczania terroryzmu i zjawiska zagranicznych bojowników”).
- Wsparcie Turcji, Libanu i Jordanii mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa granic.
- Budowanie potencjału w regionie w celu wdrożenia rezolucji RB ONZ nr 2178, a także w dziedzinie zarządzania granicami i bezpieczeństwa, w tym wykrywanie śladowych ilości materiałów wybuchowych oraz wiedza ekspercka na temat infrastruktury i układu portu lotniczego.
- Wzmocnienie międzynarodowej współpracy policji i wymiaru sprawiedliwości w celu: wspierania dochodzeń i postępowań karnych w sprawach zagranicznych bojowników; śledzenia i rejestracji przemieszczania się zagranicznych bojowników, w tym poprzez przyjęcie prawodawstwa UE w zakresie wymiany danych dotyczących przelotu pasażera z głównymi partnerami UE zgodnie z zasadami proporcjonalności w odniesieniu do jakichkolwiek ograniczeń w zakresie praw ochrony danych; określenia źródeł finansowania pochodzącego z przestępstw, w tym handlu ludźmi; wyeliminowania kanałów nielegalnych dostaw broni/amunicji oraz zapobiegania

przestępczemu wykorzystaniu internetu w celu werbowania terrorystów i rozpowszechniania praktyk terrorystycznych.

- Opracowanie wspólnego podejścia w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego oraz stworzenie powiązanych sieci ekspertów w celu rozpracowywania rozwijanych przez Da'esh metod propagandy i komunikacji.
- Współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym, obejmująca gromadzenie dowodów, identyfikację przestępców oraz gromadzenie zeznań świadków.

Alternatywna wersja wydarzeń i przeciwdziałanie brutalnemu ekstremizmowi

- Wsparcie kampanii informacyjnych prowadzonych przez właściwe podmioty w Syrii, Iraku i w regionie (w tym w państwach pochodzenia zagranicznych bojowników) mające na celu dyskredytację ideologii Da'esh, ujawnianie przypadków łamania praw człowieka, przeciwdziałanie brutalnemu ekstremizmowi i nawoływaniu do nienawiści w odniesieniu do innych grup tego regionu.
- Wsparcie dla projektów służących przeciwdziałaniu brutalnemu ekstremizmowi w Libanie i Jordanii lub ewentualnie innych państwach tego regionu, skierowanych do najbardziej narażonych grup społecznych, w szczególności ludzi młodych.
- Zapobieganie radykalizacji postaw w więzieniach dzięki realizacji zintegrowanego programu ponownej integracji i zaprzestania stosowania przemocy w przypadku aresztowanych lub powracających członków grup terrorystycznych w regionie i UE.
- Zachęcanie rządów i właściwych podmiotów społecznych tego regionu do podjęcia ukierunkowanych działań mających zapobiegać radykalizacji oraz podżeganiu do nienawiści w miejscach publicznych i ograniczać te zjawiska (w tym na uniwersytetach).

Finansowanie terroryzmu/sankcje

- Poparcie dla sankcji wprowadzonych przez ONZ, obejmujących środki ograniczające i działania ukierunkowane na fundusze Da'esh. Właściwa realizacja i monitorowanie (za pośrednictwem międzynarodowych konsultacji).
- Wsparcie dla budowania potencjału na rzecz państw sąsiadujących mające na celu zwalczanie finansowania terroryzmu i związanej z tym korupcji.
- Zachęcanie do składania wniosków do Komitetu ONZ ds. Sankcji wobec sieci Al-Kaida, aby rozważył dodatkowe środki ograniczające skierowane przeciwko osobom i podmiotom wspierającym Da'esh zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2170, np. pośredników na czarnym rynku ropy w Syrii i Iraku.
- W razie potrzeby UE może stworzyć niezależny system sankcji stanowiący uzupełnienie systemu sankcji ONZ wobec Al-Kaidy. Taki system sankcji musi być zgodny z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej i orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie Kadi⁵.

⁵ Zob. w szczególności wyrok w sprawie „Kadi II” z dnia 18 lipca 2013 r. (w sprawach połączonych C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10P).

- Zachęcanie do wszczynania dochodzeń i współpracy sądowej mających na celu ściganie zagranicznych bojowników i organizacji werbujących terrorystów oraz konfiskatę ich mienia i narzędzi pochodzących z działalności przestępczej.

Stałe wsparcie UE dla ludności dotkniętej konfliktem, uchodźców i osób wysiedlonych (w szczególności środki do życia i edukacja) oraz starania mające na celu budowanie odporności lokalnych społeczności poprzez zaspokajanie podstawowych potrzeb mogą również stanowić skuteczny środek zmniejszający atrakcyjność grup terrorystycznych.

2.1.3 Zapobieganie regionalnym skutkom ubocznym i poprawa bezpieczeństwa granic

Kluczowe znaczenie będzie miało zapobieganie ukrytemu lub jawnemu pojawieniu się Da'esh w państwach sąsiadujących. W szczególności Liban ucierpiał wskutek ataków terrorystycznych zorganizowanych przez krajowych wspólników Da'esh. W Jordanii udało się powstrzymać wszelkie formy przemocy mimo niewielkich lokalnych manifestacji ogólnego sympatyzowania z Da'esh. Turcja, która jest zaangażowana w delikatny proces pokojowy z Ludowym Kongresem Kurdystanu, została skrytykowana za to, że przywiązuje niewystarczającą wagę do walki z Da'esh. Turcja jest również narażona na ryzyko infiltracji przez terrorystów. Zapobieganie regionalnemu rozprzestrzenianiu się kryzysu w Syrii i Iraku będzie wymagało znacznego zwiększenia poziomu pomocy udzielanej państwom sąsiadującym, aby mogły radzić sobie z napływem uchodźców (zob. 2.1.5).

Liban i Jordania wymagają wsparcia w zakresie bezpieczeństwa i zarządzania granicami. Współpraca w dziedzinie migracji, mobilności i bezpieczeństwa z Libanem rozpoczęła się w 2014 r., natomiast partnerstwo na rzecz mobilności z Jordanią zostało podpisane w październiku 2014 r. Ponadto należy rozważyć następujące działania:

- dalsze wsparcie UE i państw członkowskich na rzecz reformy sektora bezpieczeństwa Libanu oraz wdrożenie wsparcia UE dla libańskich sił zbrojnych w obszarach, takich jak: współpraca cywilno-wojskowa, bezpieczeństwo morskie, bezpieczeństwo granic, zwalczanie terroryzmu oraz szkolenia i kształcenie wojskowe;
- w razie potrzeby dalsze wsparcie mające na celu (i) zwiększenie potencjału w zakresie planowania i przeprowadzania operacji; (ii) wzmocnienie systemu logistycznego libańskich sił zbrojnych; (iii) stworzenie cyklu szkoleń dla libańskich sił zbrojnych; (iv) pomoc dla libańskich sił zbrojnych w zakresie zarządzania granicami i bezpieczeństwa granic; (v) opracowanie przyszłościowej koncepcji bezpieczeństwa na potrzeby straży granicznej libańskich sił zbrojnych; (vi) poprawa roli libańskich sił zbrojnych w zwalczaniu terroryzmu z naciskiem na aspekty prawne, strategiczne i instytucjonalne; (vii) przegląd systemu kształcenia i szkolenia libańskich sił zbrojnych; oraz
- nawiązanie dialogu z Jordanią w zakresie bezpieczeństwa w celu oceny sytuacji w regionie pod względem bezpieczeństwa oraz pomoc w torowaniu drogi dla współpracy w dziedzinie zwiększonego bezpieczeństwa i zwalczania terroryzmu. Ocena potrzeb sił bezpieczeństwa Jordanii (w tym pułku ochrony granic lądowych) w tym kontekście oraz rozpatrzenie możliwości uzupełnienia wsparcia, które Jordania otrzyma w ramach Inicjatywy Budowy Zdolności Obronnych NATO.

W przypadku Turcji przewiduje się następujące działania:

- dalsze wsparcie dla Turcji w odniesieniu do wdrażania jej krajowego planu działania na rzecz wprowadzenia zintegrowanego zarządzania granicami, w tym poprzez reformę i modernizację technik nadzoru wzdłuż jej granic lądowych oraz kontroli na przejściach granicznych; oraz

- prowadzony obecnie dialog między UE i Turcją na temat zwalczania terroryzmu może przyczynić się do określenia obszarów, w których UE może zaoferować władzom tureckim specjalne wsparcie mające na celu wzmocnienie ich zdolności w zakresie kontroli przepływu osób i materiałów przez ich granice oraz identyfikacji i wykrywania osób wymagających szczególnego nadzoru, broni palnej, materiałów wybuchowych i innych substancji niebezpiecznych.

Sposoby zaangażowania UE: Instrument na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju, Europejski Instrument Sąsiedztwa, Instrument Pomocy Przedakcesyjnej oraz udział państw członkowskich.

2.1.4 Zapewnienie ratującej życie pomocy humanitarnej i ochrony międzynarodowej

UE przekazała pomoc przekraczającą 3,3 mld EUR, w tym ponad 2 mld EUR na pomoc humanitarną, przeznaczoną dla ludności dotkniętej kryzysem w Syrii, Iraku i państwach sąsiadujących (zwłaszcza Jordanii, Libanie, Turcji i Egipcie), co czyni ją głównym darczyńcą na arenie międzynarodowej w związku z kryzysem w Syrii. Wraz ze stale rosnącymi potrzebami UE i państwa członkowskie powinny dalej udzielać pomocy humanitarnej i ochrony międzynarodowej dotkniętym kryzysem Syryjczykom i Irakijczykom, w tym uchodźcom i osobom wewnątrznie przesiedlonym, przez dłuższy okres czasu w Syrii i Iraku, a także w państwach sąsiadujących i państwach UE. Konieczne jest także skuteczniejsze powiązanie działań humanitarnych ze średnio- i długoterminową pomocą dla osób przesiedlonych, w szczególności dzieci i osób młodych, jako środka służącego wspieraniu odporności, powrotu do zdrowia, ponownej integracji po zakończeniu konfliktu i rozwoju oraz przeciwdziałaniu ewentualnej radykalizacji w społecznościach uchodźców. Biorąc pod uwagę poważne ograniczenia budżetowe UE, należy opracować wspólnie z państwami członkowskimi UE dodatkowe, innowacyjne sposoby finansowania.

Sposoby zaangażowania UE:

Koordinacja:

Dalsze udzielanie pomocy w ramach systemu koordynacji zarządzanego przez ONZ zgodnie z Konsensusem europejskim w sprawie pomocy humanitarnej i międzynarodowym prawem humanitarnym.

Dostęp:

- wykorzystanie wszystkich możliwych modeli świadczenia pomocy (w tym pomocy transgranicznej i po obu stronach linii demarkacyjnej) w celu zapewnienia dostępu do wszystkich potrzebujących osób, w tym osób znajdujących się na obszarach trudnodostępnych (4,8 mln osób w Syrii, 3,6 mln w całym Iraku do połowy stycznia 2015 r.),
- aktywna współpraca ze wszystkimi stronami konfliktu mająca na celu poszerzenie przestrzeni humanitarnej w Syrii i Iraku oraz dostępu do wszystkich osób będących w potrzebie,
- wzmocnienie zdolności ONZ do negocjowania dostępu, za pośrednictwem Biura ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej, w szczególności w Syrii i Iraku, w celu zapewnienia skuteczniejszej koordynacji głównie w zakresie działań transgranicznych i po obu stronach linii demarkacyjnej,
- wzmocnienie budowania potencjału lokalnych organizacji pozarządowych (NGO) w zakresie udzielania pomocy.

Ochrona:

- zapewnienie ochrony ludności dotkniętej kryzysem; propagowanie międzynarodowego prawa dotyczącego uchodźców i prawa humanitarnego,
- wywieranie nacisku na władze państw dotkniętych kryzysem, aby w ramach swojej polityki rządy przestrzegały międzynarodowego prawa humanitarnego i nie dopuszczały do zawracania na granicy lub tworzenia się nieoficjalnych niechronionych obozów w strefach ziemi niczyjej, gwarantowały ustanowienie odpowiednich mechanizmów rejestrowania i dokumentowania osób wewnątrznie przesiedlonych i uchodźców oraz zapewniały szczególnie wrażliwym osobom przesiedlonym i uchodźcom, zwłaszcza kobietom i dzieciom, dostęp do porad prawnych i odpowiedniej ochrony. Ponadto wspieranie wysiłków UNHCR i innych podmiotów mających na celu zapewnienie spełnienia tych standardów w ramach polityki rządu,
- dalsze popieranie ochrony pracowników organizacji humanitarnych oraz nienaruszalności placówek opieki zdrowotnej i placówek edukacyjnych.

Stosunki cywilno-wojskowe

- Wzmocnienie współpracy i łączności cywilno-wojskowej pod auspicjami ONZ w celu zapewnienia zgodności z międzynarodowym prawem humanitarnym oraz przestrzegania zasad pomocy humanitarnej przy jednoczesnym ograniczeniu ryzyka dla uczestników akcji humanitarnych oraz poprawie dostępu do ludności znajdującej się w potrzebie.

Podejście ukierunkowane na poszczególne państwa

- Zachęcanie ONZ do zastosowania niedyskryminacyjnego, w pełni integrującego podejścia ukierunkowanego na poszczególne państwa („cała Syria”, „cały Irak”).
- Dalsze popieranie zintegrowanych i uporządkowanych pod względem ważności wezwań o udzielenie pomocy humanitarnej i w zakresie rozwoju oraz wspólnej analizy luk, a także wdrożenie planu 3R (regionalnego planu na rzecz uchodźców i budowania odporności) przy pomocy krajowych planów reagowania państw sąsiadujących.

Zdolność do szybkiego reagowania i monitorowanie

- Wzmocnienie ogólnokrajowego i wielosektorowego systemu wczesnego ostrzegania.
- Podwyższenie stopnia gotowości i zdolności do szybkiego reagowania dzięki wprowadzeniu większej elastyczności do istniejących umów z partnerami w celu skuteczniejszego reagowania na pojawiające się potrzeby, dokonanie ustaleń dotyczących rezerw na nieprzewidziane okoliczności oraz rozważenie wpłat na istniejący Funduszu ds. Pomocy w Sytuacjach Kryzysowych.

Dyplomacja publiczna i widoczność pomocy

- Poprawa przekazu dotyczącego pomocy humanitarnej i pomocy na rzecz rozwoju ze strony UE zarówno w regionie, jak i w samej UE, w razie potrzeby w oparciu o poprawione wytyczne w sprawie komunikacji/rozpoznawalności.

Zaspakajanie długoterminowych potrzeb osób przesiedlonych pod względem rozwoju

- Koncentracja części pomocy UE na rzecz rozwoju na potrzebach osób wysiedlonych przebywających w Syrii i Iraku, a także w państwach sąsiadujących, w szczególności w zakresie edukacji dzieci oraz szkoleń zawodowych i przekwalifikowywania dorosłych z naciskiem na zawody potrzebne w sytuacji po konflikcie. Takie szkolenie zawodowe

powinno obejmować szkolenie kobiet w celu zwiększenia ich roli gospodarczej i społecznej podczas odbudowy po zakończeniu konfliktu.

Przesiedlenia i azyl

- Dalsze wspieranie długoterminowej zdolności państw przyjmujących do rozwiązywania problemów napływających uchodźców, w szczególności w ramach regionalnych programów rozwoju i ochrony w Jordanii, Libanie i Iraku, oraz w ramach wsparcia Turcji w udzielaniu pomocy humanitarnej syryjskim uchodźcom, a także w ustanawianiu nowoczesnego i stabilnego systemu azylowego.
- Dalsze zapewnianie możliwości przesiedlenia syryjskim uchodźcom (a w stosownych przypadkach Irakijczykom) w obrębie UE. Jednocześnie UNHCR wezwało wspólnotę międzynarodową, aby przyjęła w ramach przesiedlenia/przyjęcia ze względów humanitarnych co najmniej 130 000 Syryjczyków, w szczególności osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Państwa członkowskie zobowiązały się do zapewnienia około 36 000 miejsc, co stanowi największe zobowiązanie w historii działań UE w zakresie przesiedleń. Komisja wspiera działania przesiedleńcze w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji.

2.1.5 Wzmocnienie lokalnego potencjału odporności w Syrii, Iraku i państwach sąsiadujących dotkniętych kryzysem

Aby zapobiec werbowaniu nowych członków przez Da'esh, a także przyszłej przemocy wśród wysiedlonych społeczności oraz między nimi i społecznościami przyjmującymi, niezbędne jest zapewnienie pomocy i perspektyw na lepszą przyszłość dla tych grup ludności. Działania humanitarne należy powiązać z potrzebami długofalowego rozwoju osób dotkniętych kryzysem jako sposobu promowania ponownej integracji i rozwoju po zakończeniu konfliktu oraz przeciwdziałania ewentualnej radykalizacji wśród społeczności uchodźców i społeczności przyjmujących. Na obszarach Syrii i Iraku, z których wyparto Da'esh, należy szybko ponownie ustanowić podstawowe normy prawne, świadczenie podstawowych usług i działalność gospodarczą, aby uniknąć dalszego zyskiwania na atrakcyjności przez Da'esh oraz stworzyć minimalne warunki umożliwiające osobom wewnątrznie przesiedlonym i uchodźcom dobrowolny powrót w poczuciu bezpieczeństwa i godności.

Działania te powinny służyć wspieraniu odporności poszczególnych osób, społeczności i instytucji w radzeniu sobie ze skutkami kryzysu.

Równoległe z tą pomocą konieczne jest prowadzenie dwustronnego i wielostronnego dialogu politycznego na wysokim szczeblu z państwami przyjmującymi syryjskich uchodźców w celu zapewnienia uchodźcom ochrony i perspektyw (szczególnie w zakresie dostępu do edukacji, rynku pracy itd.).

Sposoby zaangażowania UE:

Pomoc na rzecz odporności/naprawy gospodarczej oraz wsparcie lokalnych społeczności i podmiotów społecznych w Syrii, Iraku i państwach sąsiadujących w ramach „funduszu Madad”, Instrumentu na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju oraz bezpośredniego udziału państw członkowskich, w szczególności:

- wykorzystanie istniejących lokalnych wspólnych ram pomocy humanitarnej/rozwoju oraz utworzenie wspólnego programowania w Syrii, Iraku, Jordanii, Libanie i Turcji;
- wykorzystanie „funduszu Madad” do zapewnienia pomocy uchodźcom i społecznościom przyjmującym w Iraku, Libanie, Jordanii, Turcji i Egipcie w zakresie stabilizacji i wzmocnienia odporności. Należy to zrealizować w sposób holistyczny w koordynacji z

istniejącymi mechanizmami finansowania oraz zgodnie z obecnymi planami rządów krajowych i podejściem ONZ opartym na programie 3R;

- wspieranie rządów tego regionu w realizacji polityki sprzyjającej wzmocnieniu odporności gospodarczej wśród uchodźców i społeczności przyjmujących, promowaniu perspektyw dla młodych osób oraz poszanowaniu równości płci; oraz
- wdrożenie programu dodatkowej pomocy dla Turcji, ogłoszonego w następstwie kryzysu w Kobani, mającego na celu wspieranie wysiłków władz Turcji skierowanych na zapewnienie długoterminowego pobytu i pomocy syryjskim uchodźcom, którzy schronili się w Turcji.

Ogólnie należy rozważyć współpracę z organizacjami diaspor w Europie w celu poprawy współpracy zewnętrznej UE oraz zwiększenia skuteczności jej działań.

2.2 CELE DOTYCZĄCE POSZCZEGÓLNYCH PAŃSTW – SYRIA

2.2.1 Praca na rzecz przemian politycznych

Zgodnie z celami i działaniami określonymi we wspólnym komunikacie „W kierunku kompleksowej strategii wobec kryzysu w Syrii” UE będzie nadal poszukiwać wszelkich sposobów i środków służących wznowieniu politycznego procesu we współpracy z regionalnymi i międzynarodowymi partnerami, aby doprowadzić do transformacji pod przewodnictwem Syryjczyków. W szczególności UE powinna:

- w całej rozciągłości wspierać wysiłki Staffana de Mistury, specjalnego wysłannika ONZ, zmierzające do osiągnięcia deeskalacji przemocy jako podstawy zakrojonego na szerszą skalę zrównoważonego procesu politycznego; w sposób konkretny wspierać jego propozycje, w szczególności propozycję dotyczącą wykorzystania lokalnych przerw w działaniach wojennych zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym; w ramach tego podejścia działania oparte na zasadach humanitaryzmu i budowania odporności powinny pozostać niezależne i oddzielone od negocjacji politycznych i dotyczących bezpieczeństwa;
- wspierać lokalne i międzynarodowe działania w zakresie mediacji i dialogu, w tym inicjatywy promujące porozumienia na poziomie lokalnym i inne lokalne inicjatywy na rzecz budowania pokoju, które mogą obejmować współpracę po obu stronach linii demarkacyjnej z należyтым uwzględnieniem udziału kobiet;
- zabiegać o międzynarodowy konsensus na szczeblu Rady Bezpieczeństwa ONZ i regionalnym (w ramach wspólnych interesów jesteśmy zdeterminowani, by chronić jedność, integralność terytorialną i suwerenność Syrii oraz walczyć z terroryzmem) oraz o regionalne wsparcie dla procesu politycznego prowadzącego to transformacji pod przewodnictwem Syryjczyków zgodnie ze stosowną rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ i komunikatem z Genewy z 30 czerwca 2012 r.; oraz
- zachęcać do ustanowienia grupy wsparcia działań Rady Bezpieczeństwa ONZ lub specjalnego wysłannika ONZ w Syrii w celu osiągnięcia szerszego konsensusu na rzecz krajowego procesu politycznego przebiegającego w tym duchu.

Sposoby zaangażowania UE: Polityczna i dyplomatyczna współpraca z państwami regionu i partnerami międzynarodowymi mająca na celu doprowadzenie do deeskalacji napięć w regionie z jednej strony i wojny między reżimem Assada i zbrojną opozycją z drugiej, przy jednoczesnym zachęcaniu do zakrojonej na szeroką skalę transformacji w Syrii na podstawie komunikatu z Genewy. Zwiększenie nacisków na reżim Assada, szczególnie poprzez stosowanie dalszych ukierunkowanych sankcji i innych stosownych środków ograniczających

o niewielkim wpływie na ludność cywilną. Rygorystyczne egzekwowanie sankcji wobec Syrii w postaci embarga na ropę oraz wywieranie nacisku na państwa trzecie, aby postąpiły tak samo. Intensyfikacja dialogu z partnerami, w szczególności w regionie.

Wzmocnienie politycznego personelu delegatury Unii na Syrię (która nadal będzie mieścić się przy delegaturze Unii w Bejrucie). Dopóki nie zostaną spełnione warunki umożliwiające ponowne otwarcie delegatury Unii w Damaszku, nadal będą dokonywane regularne wizyty w Syrii.

2.2.2 Wzmocnienie podmiotów umiarkowanej opozycji i społeczeństwa obywatelskiego

- Dalsze wspieranie umiarkowanej opozycji, w tym Narodowej Koalicji Syryjskich Sił Rewolucyjnych i Opozycyjnych, bez wykluczania jednak innych konstruktywnych krajowych sił politycznych i społeczeństwa obywatelskiego w celu wspierania jej włączenia (w tym mniejszości religijnych i etnicznych), efektywności i równości szans. W Syrii nie zapanuje trwały pokój, jeżeli nie zostaną w jednakowym stopniu uwzględnione konkretne skargi wszystkich grup etnicznych i religijnych i nie zostanie zachowany wieloetniczny i wielowyznaniowy charakter państwa.
- Dalsze poszukiwania i wsparcie w stosownych przypadkach inicjatyw dyplomatycznych drugiego i trzeciego toru, które mogłyby pomóc w ostatecznym ukształtowaniu modelu transformacji opartego na włączeniu wiarygodnych opozycjonistów do nowego tymczasowego rządu, oraz procesu stabilizacji na poziomie lokalnym i krajowym. Szczególna uwaga zostanie poświęcona udziałowi kobiet w tych inicjatywach.
- Dalsze wspieranie budowania potencjału syryjskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Sposoby zaangażowania UE: dalsze wsparcie działań na rzecz budowania pokoju i mediacji koncentrujących się na budowaniu potencjału wewnętrznych podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, a także na działaniach wzmacniających odporność, za pośrednictwem Instrumentu na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju oraz Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa.

2.2.3 Świadczenie podstawowych usług i przyczynienie się do odbudowy administracji na obszarach, na których przemoc została ograniczona

- Podniesienie poziomu udzielania pomocy pozahumanitarnej w Syrii w wymiarze transgranicznym i po obu stronach linii demarkacyjnych.
- Pomoc udzielana umiarkowanej opozycji i podmiotom społeczeństwa obywatelskiego w odtworzeniu administracji i usług publicznych (obejmujących ochronę ludności, świadczenie opieki zdrowotnej, edukację), a także działalności gospodarczej na obszarach, na których przemoc została ograniczona, na obszarach zajmowanych wcześniej przez Da'esh i w regionach północnej Syrii zamieszkałych głównie przez syryjskich Kurdów.
- Wsparcie w zakresie świadczenia podstawowych usług w kluczowych obszarach w oparciu o zasady włączenia, dobrego rządzenia i konsultacji społecznych oraz wsparcie działań na rzecz budowania odporności, w tym zrównoważonej gospodarki zasobami naturalnymi i ich ochrony.

Sposoby zaangażowania UE:

Pomoc na rzecz wzmocnionej odporności/ naprawy gospodarczej, np. ukierunkowane działania finansowane przez UE lub państwa członkowskie wspierające lokalne społeczności i podmioty społeczne (w tym operacje kierowane z Gaziantep z udziałem kilku państw

członkowskich) objęte wsparciem z „funduszu Madad”, Instrumentu na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju oraz Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa.

W perspektywie krótkoterminowej projekty UE na rzecz społeczeństwa obywatelskiego finansowane w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (17 mln EUR) i Instrumentu na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju (12 mln EUR) przyczynią się do budowania potencjału syryjskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego, świadczenia podstawowych usług, środków w zakresie rządów prawa oraz rozwoju na poziomie lokalnym demokratycznego politycznego środowiska sprzyjającego włączeniu. Można również rozważyć wprowadzenie ukierunkowanych programów dla mniejszości w celu zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim społeczności etnicznych i religijnych, zapewnienia transformacji sprzyjającej włączeniu, uwzględnienia szczególnych potrzeb oraz wspierania ich ponownej integracji w społeczeństwie.

2.2.4 Promowanie praw człowieka/międzynarodowego prawa humanitarnego oraz zapewnienie odpowiedzialności

- Dalsze badanie i dokumentowanie zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości, w szczególności ze względu na ewentualną przyszłą odpowiedzialność karną.
- Współpraca z partnerami na rzecz wsparcia komisji śledczej ONZ i innych inicjatyw w zakresie odpowiedzialności w celu wypracowania procedury pociągnięcia winnych do odpowiedzialności oraz zakwestionowania kultury bezkarności.
- Dalsze wspieranie działań Organizacji ds. Zakazu Broni Chemicznej (OPCW), w szczególności wizyty weryfikacyjnej oraz zniszczenia syryjskiej broni chemicznej i obiektów produkcji broni chemicznej.
- Dalsze poszukiwanie sposobów przekazania sprawy dotyczącej sytuacji w Syrii do Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) oraz wspieranie uzupełniających mechanizmów odpowiedzialności, w tym na szczeblu krajowym.

Sposoby zaangażowania UE: zaangażowanie dyplomatyczne, w tym na szczeblu Rady Bezpieczeństwa ONZ, oraz praktyczne wsparcie obrońców praw człowieka w ramach Instrumentu na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju oraz Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowiek, współpraca sądowa.

2.2.5 Przygotowania na „dzień po”

- Dalsze planowanie długoterminowej naprawy gospodarczej i odbudowy Syrii oraz umożliwienie powrotu i ponownej integracji uchodźców i osób wewnętrznie przesiedlonych, w szczególności dzięki regularnemu prowadzeniu ocen zniszczeń i potrzeb w Syrii.
- Dalsze budowanie potencjału obywateli Syrii i syryjskiego społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji promujących równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet, w celu umożliwienia zwykłym Syryjczykom udziału w rekonstrukcji ich państwa.
- Poszukiwanie dalszych możliwości dla syryjskich studentów i naukowców dzięki stypendiom w Europie i szkoleniom zawodowym w regionie.
- Dalsze określanie możliwości budowania potencjału i umiejętności Syryjczyków w celu pokierowania transformacją (w obszarach takich jak: przepisy w obszarze mediów,

decentralizacja, zarządzanie gminami, opracowywanie konstytucji itd.) z należyтым uwzględnieniem potrzeb i roli kobiet.

- Dalsze staranne planowanie procesu rozbrojenia, demobilizacji i reintegracji jako elementu reformy sektora bezpieczeństwa.
- Dalsze ocenianie w regularnych odstępach czasu, czy obecne warunki pozwalają na przygotowanie i wdrożenie przejściowych środków wymiaru sprawiedliwości opracowanych w celu wspierania pojednania, budowania zaufania i wzmocnienia rządów prawa.
- Staranne przygotowanie podstaw dla reformy konstytucji i ordynacji wyborczej, w tym przepisów dotyczących partii wyborczych.
- Rozważenie sposobów ochrony pozostałego dziedzictwa kulturowego oraz promowania różnorodności kulturowej, w szczególności poprzez kampanie edukacyjne i uwrażliwiające.
- Utrzymanie wiodącej roli UE w koordynowaniu działań darczyńców w celu poprawy spójności, synchronizacji i przewidywalności międzynarodowej pomocy służącej rekonstrukcji Syrii.
- Pełne wykorzystanie potencjału programu Erasmus+ finansującego stypendia służące mobilności syryjskich studentów i projekty współpracy obejmujące syryjskie instytucje szkolnictwa wyższego mające na celu ich modernizację. Zbadanie dalszych możliwości wspierania państw sąsiadujących i uniwersytetów w zapewnianiu dostępu do szkolnictwa wyższego syryjskim studentom.

UE będzie kontynuować te działania, pamiętając, że nie wolno dopuścić do rozpadu instytucji państwowych w Syrii.

Sposoby zaangażowania UE: Europejski Instrument Sąsiedztwa, „fundusz Madad”, Instrument na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju (Program Tahdir: Przygotowanie do transformacji w Syrii), trójstronna umowa między ONZ, Bankiem Światowymi i UE dotycząca oceny potrzeb po zakończeniu konfliktu.

2.3 CELE DOTYCZĄCE POSZCZEGÓLNYCH PAŃSTW – IRAK

2.3.1 Wspieranie rządu irackiego w realizacji idei włączenia społecznego

Głównym celem UE w Iraku musi być wspieranie irackiego rządu jedności narodowej w jego staraniach mających na celu uwzględnienie uzasadnionych skarg irackich obywateli oraz promowanie długotrwałego procesu budowy struktur państwa i pojednania narodowego na podstawie przepisów irackiej konstytucji. Program rządowy (2014–2018) i iracki narodowy plan rozwoju (2014–2017) stanowią dobrą podstawę do takich działań, a UPiW między UE i Irakiem, fragmenty której są już tymczasowo stosowane, zapewnia ramy współpracy w szerokim zakresie kwestii. Chociaż należy uwzględniać skargi sunnitów, nasilaniu podziałów religijnych i radykalizacji wśród większości irackich społeczności należy zaradzić w sposób kompleksowy i na terenie całego państwa. UE będzie dążyć do jak najściślejszej współpracy z UNAMI i organizacjami ONZ działającymi w Iraku.

o Podjęcie dialogu z umiarkowanymi zmarginalizowanymi grupami sunnitów

Należy wspierać podejmowanie dialogu przez iracki rząd z całym społeczeństwem irackim, szczególnie z umiarkowanymi grupami religijnymi i politycznymi, w celu zapewnienia im udziału w przyszłości Iraku. Szczególną uwagę należy poświęcić społeczności sunnickiej, aby ludność sunnicka przestała okazywać jakiegokolwiek poparcie

dla Da'esh. Działanie takie należy podjąć równoległe z prośbami kierowanymi do tych grup, aby stawiały opór Da'esh i przystąpiły do zbrojnej walki z tym ruchem. Współpraca ze społecznością sunnicką powinna ułatwić sprecyzowanie środków pozwalających na zajęcie się znanymi skargami oraz promowanie pojednania w celu zapewnienia bezpieczeństwa ludności (szczególnie grup, które przyłączyły się do walki z Da'esh), a także zapewnić gwarancję przyszłych konsultacji w sprawie kształtowania polityki. Jednocześnie konieczne jest wspieranie umiarkowanych społeczności szyickich i grup społeczeństwa obywatelskiego w celu przeciwdziałania stygmatyzacji i gwałtownej reakcji wobec społeczności sunnickiej.

○ **Współpraca z kurdyjską częścią Iraku**

Rozwiązywanie sporów rządu federalnego z rządem Kurdystanu, w tym ostateczne, trwałe porozumienie dotyczące transferu dochodów pochodzących z ropy oraz spornych terytoriów, stanowi główny priorytet i przyczyniłoby się w znacznym stopniu do poprawy atmosfery politycznej w Iraku. UE powinna zachęcać rząd federalny i regionalny rząd Kurdystanu do wyrażenia zgody na wyraźny plan działania z terminami rozwiązania sporów w oparciu o przepisy konstytucji.

○ **Konsolidacja instytucji państwowych zarządzanych w demokratyczny sposób oraz wspieranie reform politycznych i legislacyjnych**

UE i jej państwa członkowskie powinny wspierać iracki rząd w jego działaniach ukierunkowanych na uruchomienie programu gruntownych reform administracyjnych w celu rozwinięcia potencjału cywilnych instytucji rządowych opartego na nowoczesnych zasadach administracji i zarządzania finansami. Fundamentalne zasady takiej reformy powinny obejmować rozdzielenie stanowisk administracyjnych i politycznych, utworzenie niezależnej służby cywilnej oraz stosowanie polityki równych szans bez podziałów religijnych opartej na kwalifikacjach i kompetencji.

Należy rozważyć wsparcie inicjatyw na rzecz reformy politycznej i prawnej proponowanych przez rząd, społeczeństwo obywatelskie i inne strony w ramach irackiej konstytucji, pod warunkiem że służą one pojednaniu narodowemu i rozwojowi.

○ **Restrukturyzacja sektora bezpieczeństwa**

Reforma sektora bezpieczeństwa obejmuje szeroki zakres działań, począwszy od wsparcia sił zbrojnych do reform ram prawnych. Wszelkie przyszłe działania UE w tym obszarze muszą uwzględniać działania globalnej koalicji na rzecz zwalczania Da'esh oraz działania dwustronne państw członkowskich UE w celu osiągnięcia komplementarności. Państwa członkowskie UE są obecnie zaangażowane w działania mające na celu restrukturyzację i szkolenie irackich sił zbrojnych. Następstwem słabości irackich sił zbrojnych było ponowne pojawienie się nieregularnych ugrupowań zbrojnych, które, mimo nasilenia działań irackich sił zbrojnych, odpowiedzialne są za szereg aktów okrucieństwa i przypadków naruszeń praw człowieka. Stopniowa demobilizacja szyickich bojówek i innych grup zbrojnych oraz zastąpienie ich odpowiednimi irackimi siłami bezpieczeństwa bez podziałów religijnych ma decydujące znaczenie dla pojednania narodowego. Iracki rząd ma obowiązek dbania o zapewnienie, że zgodnie z iracką konstytucją jako jedyny będzie miał dostęp do broni i zdelegalizuje wszelkie uzbrojone formacje działające poza ramami rządu. Jednocześnie wzmocnić należy obecność i kompetencje sił policji cywilnej.

○ **Reformy wymiaru sprawiedliwości i uwzględnienie poszanowania praw człowieka**

U podstaw kryzysu w Iraku leży naruszanie rządów prawa. UE i jej państwa członkowskie powinny rozważyć zwiększenie swojego wsparcia dla irackiego rządu w zakresie wprowadzania środków wzmacniających rządy prawa i ochronę praw człowieka we wszystkich obszarach życia publicznego w Iraku. Musi to obejmować reformę istniejącego kontrowersyjnego prawodawstwa, stanowiącego przyczynę radykalizacji i oporu wobec irackiego rządu, i jej wdrożenie. Należy podjąć stanowcze działania mające na celu zwiększenie niezależności instytucji, szczególnie sądownictwa. Do programów szkoleń cywilnych i wojskowych sił bezpieczeństwa należy włączyć i uwzględnić w nich szkolenia z zakresu praw człowieka oraz należy poprawić współpracę sił bezpieczeństwa z instytucjami prawnymi, a także organami nadzoru policji. Należy umocnić status i kompetencje Komisji Praw Człowieka. Większe poszanowanie praw człowieka w systemie więziennictwa przyczyni się do przeciwdziałania radykalizacji. Należy zwiększyć możliwości systemu wymiaru sprawiedliwości w zakresie zwalczania organizacji terrorystycznych. UE powinna zachęcać Irak do przystąpienia do statutu rzymskiego z myślą o umożliwieniu w przyszłości ścigania i karania przestępstw międzynarodowych. We wszystkich tych działaniach niezbędne jest wyciągnięcie wniosków z doświadczeń wcześniejszego wsparcia UE na rzecz działań związanych z reformą wymiaru sprawiedliwości w ramach misji EUJUST LEX. W perspektywie długoterminowej należy zachęcać Irak do określenia planu stopniowego wycofywania kary śmierci, biorąc pod uwagę jej nieskuteczność i potencjalne przyczynianie się do radykalizacji.

o **Wzmocnienie administracji regionalnej i lokalnej**

W irackiej konstytucji przewidziano możliwość większej regionalnej i lokalnej autonomii, a sam iracki rząd wskazuje w swoim programie, że decentralizacja byłaby możliwa. Większa autonomia polityczna i finansowa w zakresie zarządzania sprawami na szczeblu regionalnym i lokalnym, w tym lokalna kontrola nad lokalnym aparatem bezpieczeństwa, a także większe zbliżenie do procesu podejmowania decyzji, mogą pomóc w uwzględnieniu lokalnych skarg. Musi to jednak być połączone z systemem wspierającym sprawiedliwy podział zasobów między regiony oraz środkami budowania zaufania między podmiotami różnych wyznań, na przykład dzięki regionalnej infrastrukturze lub innym projektom współpracy.

Sposoby zaangażowania UE:

Kwestie instytucjonalne

- Kontakty polityczne i na szczeblu urzędowym, szczególnie w ramach UPiW. W tym względzie szybka ratyfikacja UPiW przez państwa członkowskie UE byłaby silnym znakiem zaangażowania UE.
- Biorąc pod uwagę kluczową rolę, jaką Kurdystan odegrał w walkach przeciwko Da'esh i w rozwiązaniu irackiego kryzysu politycznego, UE będzie dążyć do zwiększenia swojej obecności w Irbilu przy pełnym poszanowaniu porządku konstytucyjnego. Z zastrzeżeniem uzyskania zgody instytucji rządowych na szczeblu centralnym i ograniczeń budżetowych delegatura Unii w Iraku utworzona zostanie w Irbilu. UE będzie dążyć do ułatwienia przepływu informacji między Bagdadem i Irbilem. W razie potrzeby będzie ona również wspierać zaangażowanie regionalnego rządu Kurdystanu we wdrażanie UPiW między UE i Irakiem.
- Należy zbadać możliwość wsparcia irackiej dyplomacji w nawiązywaniu stosunków z państwami regionu i państwami spoza regionu w oparciu o doświadczenie i wiedzę

specjalistyczną zdobytą przez Irak w ramach działań w zakresie odbudowy prowadzonych w latach 2003–2010.

- Delegacje UE w Iraku należy wzmocnić między innymi ekspertami ds. spraw bezpieczeństwa z państw członkowskich.

Pomoc techniczna

- UE może skutecznie wykorzystać wiedzę specjalistyczną dostępną w państwach członkowskich w celu organizowania szkoleń dla irackich instytucji państwowych i doradzania im w obszarach, takich jak: reforma administracji publicznej, reforma sektora bezpieczeństwa, zgodne z prawami człowieka środki w zakresie zwalczania terroryzmu, bezpieczeństwo granic/zintegrowane zarządzanie granicami w oparciu o postanowienia UPiW między UE i Irakiem, w szczególności postanowienia współpracy określone w tytule III, które stosuje się tymczasowo.
- W sektorze bezpieczeństwa wsparcie UE mogłoby pomóc w budowaniu zdolności Iraku do powstrzymania Da'esh. Wykorzystanie instrumentów UE będzie odpowiednio dalej badane. Aby uniknąć powielania działań ważne jest jednak, aby przypomnieć obecne zaangażowanie państw członkowskich w udzielanie wojskowego wsparcia Irakowi głównie w ramach globalnej koalicji na rzecz zwalczania Da'esh i jej grup roboczych, a także w ramach NATO, które rozważa wspieranie irackich sił bezpieczeństwa w ramach Inicjatywy Budowy Zdolności Obronnych. W celu ułatwienia powrotu osób wewnętrznie przesiedlonych na terytoria odebrane Da'esh można zapewnić pomoc techniczną w zakresie operacji rozminowywania i neutralizacji urządzeń wybuchowych założonych przez Da'esh.
- Wsparcie budowania potencjału w zakresie zwalczania terroryzmu (aspekty cywilne) zostanie zapewnione zgodnie z działaniami globalnej koalicji i jej grup roboczych w celu zachęcenia irackiego rządu do przyjęcia nowego kompleksowego podejścia do zwalczania terroryzmu opartego na poszanowaniu praw człowieka oraz skoncentrowanego na zapobieganiu terroryzmowi. Ewentualne obszary wsparcia obejmują: budowanie potencjału, gromadzenie, analiza, wymiana i ochrona danych wywiadowczych oraz zwalczanie finansowania terroryzmu.
- Działania UE mające na celu wspieranie reform instytucjonalnych i prawnych oraz uwzględnienie praw człowieka mogą opierać się na realizowanym obecnie projekcie Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju w zakresie wspierania rządów prawa, przyszłych środkach wsparcia w ramach wieloletniego programowania indykatywnego Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju na lata 2014–2017 oraz doświadczeniach zdobytych w trakcie misji EUJUST LEX.
- Na wniosek irackiego rządu oraz pod warunkiem że państwa członkowskie mogą sfinansować te operacje, UE może korzystać z licznych modeli w ramach UE oraz ekspertów na poziomie krajowym i UE (Komitet Regionów) w celu doradzenia irackiemu rządowi najlepszego sposobu wdrożenia decentralizacji w praktyce.
- Ważne będzie dotarcie do irackiej Rady Reprezentantów. Parlament Europejski i parlamenty narodowe zachęca się do odgrywania wiodącej roli.
- UE określi plan alternatywny mający na celu zapewnienie szybkiego wsparcia irackiego rządu w jego działaniach dążących do przywrócenia i rozwoju podstawowych usług na obszarach wyzwolonych od Da'esh, aby zapewnić osobom wewnętrznie przesiedlonym jak najwcześniejszy dobrowolny powrót do ich domów w poczuciu bezpieczeństwa i godności oraz przy zapewnieniu obowiązywania minimalnych gwarancji ochrony.

2.3.2 Wspieranie podstawowych usług, rozwoju gospodarczego i walki z korupcją

Stabilność w Iraku może być trwała tylko jeżeli jego ogromny majątek wykorzystany zostanie z korzyścią dla wszystkich obywateli. Ogólne słabe zarządzanie finansami publicznymi i powszechna korupcja doprowadziły do nieskutecznego wykonywania budżetu i ograniczonego zakresu świadczonych usług, a także do degradacji środowiska i zasobów naturalnych na niektórych obszarach. W konsekwencji kryzysu bezpieczeństwa następuje kurczenie się gospodarki, a w wyniku spadków ceny ropy dochody publiczne i rezerwy walutowe maleją. Rozważne reformy gospodarcze i reformy polityki budżetowej będą konieczne, aby zapewnić stabilność budżetową, która jest niezbędna, aby pokrywać rosnące koszty potrzeb społecznych i bezpieczeństwa.

Pod względem otoczenia biznesowego Iraku wyniki działalności przez ponad dekadę kształtowały się znacznie poniżej regionalnej średniej, przy czym dostęp do kredytu był jedną z największych przeszkód dla rozwoju sektora prywatnego. Konieczna jest zdecydowana walka z korupcją oraz poprawa potencjału administracyjnego Iraku. Należy również niezwłocznie usprawnić świadczenie podstawowych usług społecznych (edukacja, opieka medyczna) i infrastrukturę (energia elektryczna, transport). Konieczne będzie wzmocnienie sektora prywatnego i promowanie klimatu przyjaznego dla inwestycji, aby zapewnić trwały rozwój gospodarczy.

Główne wyzwanie dla Iraku będzie stanowić połączenie trwałego rozwoju i pomocy humanitarnej przy jednoczesnej mobilizacji niezbędnych zasobów umożliwiających świadczenie podstawowych usług osobom przesiedlonym oraz ułatwianiu powrotu i ponownej integracji osób wewnątrznie przesiedlonych. Oznacza to świadczenie podstawowych usług, takich jak: dostawy wody, energii, zakwaterowanie, edukacja szkolna i szkolnictwo wyższe (działanie na rzecz budowania potencjału w zakresie programu Erasmus+ od niedawna dostępnego dla Iraku), bezpieczeństwo, dostęp do finansowania (np. finansowanie MŚP i mikrofinansowanie) przy należyтым uwzględnieniu wzmocnienia pozycji kobiet i ochrony zasobów naturalnych.

Sposoby zaangażowania UE:

Główne cele współpracy w ramach UPiW między UE i Irakiem obejmują stabilność makroekonomiczną, zdolność obsługi zadłużenia oraz skuteczność zarządzania wydatkami publicznymi. W tym celu współpraca mogłaby towarzyszyć reformom w zakresie środowiska gospodarczego i otoczenia biznesowego, w szczególności w ramach podkomitetów ds. handlu i gospodarki oraz energii i transportu. Strony mogą zbadać: a) zmiany makroekonomiczne b) ogólną politykę gospodarczą i budżetową (zarządzanie dochodami pochodzącymi z zasobów naturalnych, obniżenie dotacji i wsparcia dla państwowych przedsiębiorstw, inwestycje w dystrybucję energii, promowanie rozwoju energii odnawialnej oraz środków w zakresie efektywności energetycznej, zwiększenie eksportu ropy i ułatwienie przyszłego eksportu gazu; oczekuje się, że do osiągnięcia celu przyczyni się centrum energii UE-Irak i powiązane środki wsparcia UE i irackiego rządu) c) rozwój sektora finansowego (poszerzenie rynku finansowego, ułatwienie dostępu do prywatnych kredytów i poprawa włączenia społecznego pod względem finansowym) oraz d) zapewnienie informacji i technicznej wiedzy specjalistycznej, aby pomóc w poprawie produkcji rolnej. Planuje się również współpracę mającą na celu zminimalizowanie długoterminowego wpływu sektora energetycznego na środowisko i zmiany klimatu.

Pomoc techniczną można zaoferować w ramach Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju i innych instrumentów mających na celu poprawę zarządzania finansami

publicznymi (w zakresie wspólnego zaangażowania MFW, Banku Światowego i UE) oraz w ramach porad dotyczących reform gospodarczych.

W ramach „Funduszu Madad” i Instrumentu na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju może zostać zapewniony kapitał początkowy na działanie służące połączeniu rozwoju z udzielaniem pomocy humanitarnej. Takie połączenia muszą opierać się na istniejącym wsparciu i zostać jak najszybciej poszerzone w celu zapewnienia wsparcia w warunkach przedłużającego się wysiedlenia i na potrzeby przygotowania do powrotu osób wewnętrznie przemieszczonych do ich domów w celu stworzenia podstaw stabilności i trwałego wzrostu gospodarczego.

Po zawarciu umowy ramowej Europejski Bank Inwestycyjny (bank UE) może rozważyć rozpoczęcie działalności w Iraku skupiającej się przede wszystkim na wspieraniu rozwoju gospodarczego i infrastruktury społecznej. Europejski Bank Inwestycyjny mógłby udostępnić swoją techniczną wiedzę specjalistyczną, świadcząc usługi doradcze wyższego szczebla w celu identyfikacji i przygotowania głównych projektów. Mógłby dalej wspierać takie projekty, zapewniając finansowanie przez kapitał wysokiego ryzyka albo pożyczki i łączenie. Opierając się na doświadczeniach zdobytych na obszarach po zakończeniu konfliktu, Europejski Bank Inwestycyjny mógłby zbadać również możliwość utworzenia specjalnych funduszy powierniczych i zarządzania nimi.

2.3.3 Wspieranie budowania pokoju, pojednania narodowego i sprawiedliwości okresu przejściowego

Oprócz reform politycznych Irak należy zachęcać do podjęcia działań służących pojednaniu narodowemu i dialogowi ponad podziałami religijnymi w celu rozwijania poczucia obywatelstwa odrębnego od tożsamości religijnej lub etnicznej oraz promowania bogactwa różnorodności kulturowej Iraku. Irackie grupy społeczeństwa obywatelskiego mają do odegrania kluczową rolę w budowaniu pokoju i promowaniu irackiej tożsamości narodowej, przeciwdziałaniu propagandzie opartej na podziałach religijnych, ochronie dziedzictwa kulturowego i różnorodności kulturowej, a także we wspieraniu tych kluczowych tematów w kontaktach z rządem.

W celu zadośćuczynienia sprawiedliwości i rekompensaty iracki rząd będzie musiał dokonać trudnych wyborów, na przykład w ogólnokrajowym procesie „dochodzenia do prawdy i pojednania”, który musiałby przebiegać ponad podziałami religijnymi i uwzględniać przestępstwa popełnione nie tylko przez Da'esh i członków społeczności sunnickiej, ale również szyickie ugrupowania zbrojne i irackie siły bezpieczeństwa. Taki proces może okazać się kluczowy dla umocnienia irackiego obywatelstwa.

Może zaistnieć potrzeba zapewnienia międzynarodowego wsparcia w przypadku operacji policyjnych/ utrzymywania pokoju na obszarach, na których społeczności pozostają ze sobą w konflikcie.

Sposoby zaangażowania UE: Wsparcie organów wymiaru sprawiedliwości i parlamentarnych, a także organizacji społeczeństwa obywatelskiego, we wspieraniu działań w zakresie budowania pokoju i sprawiedliwości okresu przejściowego należy rozważyć w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka lub „funduszu Madad”.

Ponieważ popełniono poważne zbrodnie wojenne i naruszenia praw człowieka, zajęcie się nimi będzie istotne dla osiągnięcia pojednania. UE powinna w tym kontekście wspierać

działania podmiotów publicznych, organizacji pozarządowych i Międzynarodowego Trybunału Karnego.

3 – ZAŁOŻENIA, RAMY CZASOWE I PRZEGLĄD

Zdolność UE do realizacji określonych powyżej celów i działań będzie w dużym stopniu zależała od zmieniającej się sytuacji lokalnej, w tym walk przeciw Da'esh, a także gotowości krajowych i regionalnych podmiotów do działania zgodnie z wyznaczonymi celami.

Najlepszym rozwiązaniem byłoby rozbicie Da'esh i innych grup terrorystycznych zarówno w Iraku jak i Syrii i równoczesne rozwiązanie politycznych problemów tych państw. Realizacja wszystkich celów tylko w Syrii lub tylko Iraku bez równoległego postępu w drugim państwie mogłaby zagrozić trwałej stabilności i rozwojowi gospodarczemu w regionie.

Niniejsze ramy charakteryzują się wieloletnią perspektywą czasową. Aby pozostały aktualne, konieczny będzie wysoki poziom elastyczności mający na celu dostosowanie ich do rozwoju sytuacji. Zaproponowano ustanowienie corocznego procesu przeglądu w celu oceny wpływu polityki UE. Powinien on obejmować przegląd odbioru polityki UE wśród głównych beneficjentów w Syrii, Iraku i w całym regionie w celu zapewnienia niezbędnego stałego pozyskiwania poparcia lokalnej ludności dla zaangażowania UE.

UE musi informować o swoim strategicznym zaangażowaniu w jak najefektywniejszy sposób zarówno obywateli UE, z uwagi na wpływ kryzysu w Syrii i Iraku na UE oraz podjęte zobowiązania finansowe, jak i lokalną ludność w tych państwach i w całym regionie.

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wspólny Komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa: „Elementy regionalnej strategii UE w zakresie Syrii i Iraku oraz zagrożenia ze strony Da'esh”

1.2. Dziedzina(-y) polityki w strukturze ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa⁶

Dział 4 – Globalny wymiar Europy
TYTUŁ 19 – INSTRUMENTY POLITYKI ZAGRANICZNEJ
TYTUŁ 21 – ROZWÓJ I WSPÓŁPRACA
TYTUŁ 22 – ROZSZERZENIE
TYTUŁ 23 – POMOC HUMANITARNA I OCHRONA LUDNOŚCI

1.3. Charakter wniosku/inicjatywy

- Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania**
- Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego⁷**
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z **przedłużeniem bieżącego działania**
- Wniosek/inicjatywa dotyczy **działania, które zostało przekształcone pod kątem nowego działania**

1.4. Cele

1.4.1. Wieloletnie cele strategiczne Komisji wskazane we wniosku/inicjatywie

Globalny wymiar Europy: Silniejsza pozycja na arenie międzynarodowej

⁶ ABM: activity-based management: zarządzanie kosztami działań - ABB: activity-based budgeting: budżet zadaniowy.

⁷ O którym mowa w art. 54 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

Na Bliskim Wschodzie panuje obecnie głęboki kryzys. Konflikty w Syrii i Iraku stanowią zarówno odzwierciedlenie, jak i przyczynę tego kryzysu oraz cechują się rosnącą możliwością destabilizacji państw sąsiadujących (w tym Turcji będącej państwem kandydującym do członkostwa w UE) i całego regionu. Kryzysy te doprowadziły do katastrofy humanitarnej, którą dotkniętych zostało ponad 13,5 mln osób zmuszonych do opuszczenia swoich domów, a ponad 17 mln osób potrzebuje pomocy humanitarnej (12,2 w Syrii i 5,2 w Iraku).

W następstwie trwającego dłużej niż cztery lata brutalnego konfliktu w Syrii deklarowane przez Da'esh dążenie do funkcjonowania jako alternatywne, radykalne pod względem ideologicznym państwo okazało się atrakcyjne dla ekstremistów w regionie i poza jego granicami, w szczególności na obszarach Syrii i Iraku, na których nastąpił rozpad władzy państwowej i panuje poczucie marginalizacji politycznej i społeczno-gospodarczej.

Jako ważny podmiot w tym regionie UE ma obowiązek zapewnić skuteczne i spójne wykorzystanie swoich wpływów oraz licznych instrumentów w celu obrony życia ludzkiego, godności i praw człowieka, a także pomóc w zażegnaniu tych kryzysów przy ścisłej współpracy z partnerami regionalnymi i międzynarodowymi. Ponadto istnieją istotne powody zwiększenia zaangażowania UE w Syrii, Iraku i państwach sąsiadujących związane z interesem własnym.

1.4.2. *Cele szczegółowe i działania ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa*

Działania ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa:

19.02 – Instrument na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju – reagowanie w sytuacjach kryzysowych, zapobieganie konfliktom, budowanie pokoju i gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej.

21.02 – Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju

21.03 – Europejski Instrument Sąsiedztwa (ENI)

21.04 – Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka

22.02 – Proces i strategia rozszerzenia

23.02 – pomoc humanitarna, pomoc żywnościowa i gotowość na wypadek klęsk żywiołowych

Cele szczegółowe dotyczące działania ABM – 19.02

W sytuacji kryzysu lub początku kryzysu – przyczynianie się do szybkiego zapewnienia stabilności poprzez skuteczną reakcję mającą na celu pomoc w ustanowieniu lub przywróceniu warunków niezbędnych do właściwej realizacji unijnych polityk zewnętrznych i działań w tym zakresie zgodnie z art. 31 TUE;

Cele szczegółowe dotyczące działania ABM – 21.02

Wspieranie zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu w krajach i regionach partnerskich, wspieranie demokracji, praworządności, dobrych rządów i poszanowania praw człowieka jak przewidziano w TUE, a przede wszystkim zwalczanie ubóstwa.

Cele szczegółowe dotyczące działania ABM – 21.03

Promowanie budowy zaufania i innych działań przyczyniających się do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zapobieganie konfliktom i ich rozwiązywanie.

Cel szczegółowy dotyczący działania ABM – 21.04

Wzmocnienie poszanowania oraz przestrzegania praw człowieka i podstawowych wolności

Cel szczegółowy dotyczący działania ABM – 22.02

Wsparcie na rzecz rozwoju gospodarczego, społecznego i terytorialnego

Cele szczegółowe dotyczące działania ABM – 23.02

Zapewnienie ratującej życie pomocy humanitarnej i ochrony międzynarodowej

Wszystkie te instrumenty zapewniają działania wspierające cele określone w komunikacie w jeżeli chodzi o:

Cele wspólne dla Syrii, Iraku i innych państw dotkniętych kryzysem

1. Promowanie regionalnego zaangażowania na rzecz wspierania bezpieczeństwa i trwałego pokoju
2. Izolacja i rozbicie Da'esh jako siły militarnej i organizacji terrorystycznej oraz przeciwdziałanie jego wpływowi ideologicznemu
3. Zapobieganie regionalnemu rozprzestrzenianiu się kryzysu i lepsze zabezpieczenie granic
4. Zapewnienie ratującej życie pomocy humanitarnej i ochrony międzynarodowej
5. Wzmocnienie lokalnego potencjału odporności w Syrii, Iraku i państwach sąsiadujących dotkniętych kryzysem

W Syrii:

1. Praca na rzecz przemian politycznych
2. Wzmocnienie podmiotów umiarkowanej opozycji i społeczeństwa obywatelskiego
3. Świadczenie podstawowych usług i przyczynienie się do odbudowy administracji na obszarach, na których przemoc została ograniczona
4. Promowanie praw człowieka / międzynarodowego prawa humanitarnego oraz zapewnienie odpowiedzialności
5. Przygotowania na „dzień po”

W Iraku:

1. Wspieranie rządu irackiego w realizacji idei włączenia społecznego
2. Wspieranie podstawowych usług, rozwoju gospodarczego i walki z korupcją
3. Wspieranie budowania pokoju, pojednania narodowego i sprawiedliwości okresu przejściowego

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej*

UE musi zapewnić zrównoważone i przewidywalne finansowanie współmierne do bezprecedensowego poziomu potrzeb w regionie.

1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej*

Unia odgrywa już czołową rolę w międzynarodowych wysiłkach na rzecz wsparcia ludności w Syrii w szczególności. Proponowana strategia będzie opierać się na „strategii UE na rzecz zwalczania terroryzmu i zjawiska zagranicznych bojowników” oraz wspólnym komunikacie: „W kierunku kompleksowej strategii wobec kryzysu w Syrii” i je uzupełniać.

1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

Należy zastosować szereg instrumentów, aby przewyciężyć kryzys w jego różnych aspektach i uniknąć rozprzestrzeniania się negatywnych skutków na państwa sąsiadujące zgodnie z wspólnym komunikatem: „W kierunku kompleksowej strategii wobec kryzysu w Syrii”. Niezbędna jest skuteczna koordynacja reakcji.

1.5.4. *Spójność z innymi właściwymi instrumentami oraz możliwa synergia*

We wniosku uwzględnia się połączenie różnych instrumentów. Działania wzmacniają się wzajemnie i w związku z tym muszą być zasadniczo prowadzone równolegle.

1.6. Okres trwania działania i jego wpływ finansowy

Wniosek/inicjatywa o **ograniczonym okresie trwania**

- Okres trwania wniosku/inicjatywy: od 2015 r. do 2016 r.
- Okres trwania wpływu finansowego: od 2015 r. do 2016 r.

1.7. Przewidywane tryby zarządzania⁸

Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję

- przez jej departamenty, w tym jej personel w delegaturach Unii;
- przez agencje wykonawcze

Zarządzenie pośrednie poprzez przekazanie zadań wykonawczych:

- państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
- organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- organom, o których mowa w art. 208 i 209 rozporządzenia finansowego;
- podmiotom prawa publicznego;

⁸ Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

- podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;
- podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;
- osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.
- *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

Uwagi

Decyzja o wyborze trybów zarządzania zostanie podjęta stosownie do postanowień odpowiednich instrumentów w oparciu o decyzje w sprawie finansowania.

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Należy określić częstotliwość i warunki.

Zastosowanie będą miały zasady nadzoru i sprawozdawczości określone w stosownych przepisach prawnych.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Zidentyfikowane ryzyko

- 1) Brak politycznej i administracyjnej stabilności w krajach partnerskich może prowadzić do trudności w opracowywaniu programów, opóźnień w wypłacie środków oraz mniejszej skuteczności.
- 2) Brak wymiany informacji może utrudniać rozwiązywanie kwestii problemowych związanych z zarządzaniem pomocą.

2.2.2. Informacje dotyczące struktury wewnętrznego systemu kontroli

Przewidywane metody kontroli są zgodne ze standardami kontroli wewnętrznej Komisji określonymi w planach zarządzania właściwych służb.

W dziedzinie pomocy humanitarnej istnieje skuteczny system kontroli oparty na współpracy z ekspertami zewnętrznymi dokonującymi ocen *ex-ante* projektów, a także monitorującymi i oceniającymi takie projekty. Projekty humanitarne podlegają audytowi zewnętrznemu.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony.

Ochrona interesów finansowych Unii Europejskiej oraz zwalczanie nadużyć finansowych i nieprawidłowości stanowią nieodłączny element stosownych przepisów prawnych. Za administracyjne monitorowanie umów i płatności będzie odpowiedzialny właściwy urzędnik zatwierdzający, natomiast za pomoc humanitarną odpowiadać będzie centrala przy wsparciu ekspertów DG ECHO na miejscu. Szczególną uwagę należy zwrócić na charakter wydatków (kwalifikowalność

wydatków), przestrzeganie budżetów (wydatki rzeczywiste) oraz sprawdzenie informacji uzupełniających oraz odpowiednich dokumentów (dowodów poniesienia wydatków).

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
			państw EFTA ¹⁰	krajów kandydujących ¹¹	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
4	23.02.01 HUMA – Pomoc humanitarna	Zróżnicowane/nieznicowane	NIE	NIE	NIE	NIE

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

⁹ Środki zróżnicowane/ środki niezróżnicowane.

¹⁰ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu.

¹¹ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	Numer	Dział 4, Globalny wymiar Europy
---	-------	---------------------------------

Dyrekcja Generalna ds. Pomocy Humanitarnej i Ochrony Ludności			Rok N ¹²	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			OGÓŁEM
• Środki operacyjne										
23.02.01 Udzielenie szybkiej, skutecznej i dostosowanej do potrzeb pomocy humanitarnej	Środki na zobowiązania	(1)	50							50
	Środki na płatności	(2)	50							50
	Środki na płatności	(2a)								
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne ¹³			NIE DOTYCZY							
OGÓŁEM środki dla Dyrekcji Generalnej ds. Pomocy	Środki na zobowiązania	=1+1a +3	50							50

¹² Rok N jest to rok, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

¹³ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

Humanitarnej i Ochrony Ludności	Środki na płaćności	=2+2a +3	50								50
--	---------------------	-------------	----	--	--	--	--	--	--	--	-----------

• OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)	50								50
	Środki na płaćności	(5)	50								50
• OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne		(6)	NIE DOTYCZY								
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 4 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4+ 6	50								50
	Środki na płaćności	=5+ 6	50								50

3.2.2. *Szacunkowy wpływ na środki administracyjne*

3.2.1.1. Streszczenie

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych

3.2.1.2. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania dodatkowych zasobów ludzkich.

3.2.3. *Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi*

- Wniosek/inicjatywa jest zgodny(-a) z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi.
- Wniosek/inicjatywa wymaga przeprogramowania odpowiedniego działu w wieloletnich ramach finansowych.

Dodatkowe środki na działania określone w niniejszej ocenie skutków zostaną w całości sfinansowane poprzez przegrupowanie i przeprogramowanie puli środków finansowych na instrumenty w dziedzinie działań zewnętrznych, które zalicza się do działu 4 wieloletnich ram finansowych. Komisja zaproponuje przesunięcie z rezerwy na pomoc nadzwyczajną na pomoc humanitarną w 2015 r., a każda relokacja środków na zobowiązania potrzebnych w 2016 r. określona zostanie w ramach procedury budżetowej.

Źródła finansowania przedstawiono w poniższej tabeli.

Pakiet środków na rzecz kryzysu w Syrii i państwach ościennych na okres 2 lat (2015–2016)

(Środki na zobowiązania)

Dyrekcja Generalna	Instrumenty finansowe H4	2015 mln EUR	2016 mln EUR	2015–2016 mln EUR
Dyrekcja Generalna ds. Pomocy Humanitarnej i Ochrony Ludności	HUMA – HIP Syria Irak	200	200	400
Dyrekcja Generalna ds. Polityki Sąsiedztwa i Negocjacji w sprawie Rozszerzenia	Europejski Instrument Sąsiedztwa – kryzys w Syrii	72	72	144
	Instrument Pomocy Przedakcesyjnej – Turcja	78	78	156
DG ds. Współpracy Międzynarodowej i Rozwoju	Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju	50	50	100
Służba ds. Instrumentów Polityki Zagranicznej	Instrument na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju	35	35	70
DG ds. Współpracy Międzynarodowej i Rozwoju	Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka	7	8	15
DG ds. Gospodarczych i Finansowych	Gwarancje kredytowe*		65	65

Rezerwa na pomoc nadzwyczajną	Rezerwa na pomoc nadzwyczajną*	50		50
Ogółem		492	508	1 000

* Zaproponowane zostanie przesunięcie tych środków (w 2015 r.) lub relokacja (w projekcie budżetu na 2016 r.) do odpowiednich instrumentów w celu wdrożenia.

3.2.4. *Udział osób trzecich w finansowaniu*

- Wniosek/inicjatywa nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich.

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- X Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody.